

**UCHWAŁA NR XXXIII.614.2022
RADY GMINY OŻAROWICE**

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Ożarowice

Na podstawie art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559) w związku art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735) oraz § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r. Nr 5, poz. 46), po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

**Rada Gminy Ożarowice
uchwała**

- § 1.** Uznać za bezzasadną skargę na Wójta Gminy Ożarowice.
- § 2.** Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do poinformowania skarżącego o sposobie załatwienia skargi.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ożarowice.

Przewodniczący Rady Gminy
Ożarowice

mgr inż. Marian Czernikarz

Uzasadnienie

W dniu 7 lutego 2022 roku Wojewoda Śląski przekazał do Rady Gminy Ożarówice skargę złożoną w dniu 13 grudnia 2022 roku na Wójta Gminy Ożarówice w zakresie nieustalenia stawki za usługi wodne celem jej załatwienia.

Skarga ta dotyczyła podobnego problemu tzn. nierozpatrzenia skargi z dn. 13.12.2021 r. w zakresie nieustalenia stawki opłat za usługi wodne. Skarżący otrzymał odpowiedź pismem RORG. 0004.140.2021, gdyż tożsamą skargę rozpatrzono 10 miesięcy wcześniej, jednakże, jak wskazał w piśmie Wojewoda Śląski kolejna skarga z 13.12.2021 r. winna zainicjować postępowanie skargowe zgodnie z art.238 p.1 Kpa.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 15 marca 2022 roku zapoznała się z wyjaśnieniami złożonymi przez Wójta Gminy, który poinformował, że zmniejszenie naturalnej retencji zostało objęte instrumentem ekonomicznym w gospodarowaniu wodami w postaci opłaty za usługi wodne.

Obowiązki związane z naliczeniem wysokości opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji oraz egzekwowanie jej uiszczenia spoczywają na organach wykonawczych gminy.

Zgodnie z art. 272 ust. 22 Prawa wodnego wysokość opłaty z tego tytułu ustala Wójt oraz przekazuje podmiotom zobowiązanym do ponoszenia opłat za usługi wodne informacji zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty. Jeżeli podmiot zobowiązany do ponoszenia opłaty zaniechał jej wykonania, Wójt określa wysokość opłaty w drodze decyzji (art. 272 ust. 24 Prawa wodnego).

Wejście w życie Prawa wodnego spowodowało nadanie gminom dotychczas nieznanych im kompetencji wiążących się z naliczaniem opłat za korzystanie z wód.

Zgodnie z art. 269 ust. 1 pkt 1 Prawa wodnego opłatę za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70 % powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nie ujętych w systemie kanalizacji otwartej lub zamkniętej.

Wysokość opłaty zależy od wielkości powierzchni uszczelnionej rozumianej jako powierzchnia zabudowana wyłączona z powierzchni biologicznie czynnej oraz zastosowania kompensacji retencyjnej.

Przegląd powyższych przepisów i dotychczasowa praktyka prowadzi do uzasadnionego wniosku, że przyznanie organom wykonawczym gmin kompetencji w tym zakresie wiąże się z poważnymi wyzwaniami interpretacyjnymi i praktycznymi.

Sposób w jaki zostały sformułowane przesłanki naliczania opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji od początku budzi wątpliwości po stronie gmin.

Dotyczą one oprócz problemu z naliczaniem opłat również interpretacji pojęć zawartych w ustawie, w tym m.in. użytego w ustawie sformułowania „powierzchnia biologicznie czynna”. Ustawowej definicji tego pojęcia nie zawiera ustawa. Ponadto wątpliwość budzi ustalenie adresata jako podmiotu zobowiązanego do ponoszenia opłaty retencyjnej, bowiem Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie stoją na stanowisku, opłatę taką powinien ponosić nie tylko ten podmiot, który doprowadził do zmniejszenia naturalnej retencji terenowej, ale i ten, który co prawda nie wywołał takiego skutku jednakże, że sprawuje władztwo nad nieruchomością spełniającą przesłanki do objęcia jej opłatą (w tym również wyrok WSA w Olsztynie sygn. II SA/OI 507/18). W tym kontekście uzasadnione jest także pytanie o status gmin w sytuacjach, gdy one są osobami prawnymi spełniającymi kryteria określone w art. 298 pkt 2 Prawa wodnego, tzn. który z organów powinien być właściwy w tego typu sprawach, skoro w świetle art. 272 ust. 22 Prawa wodnego wysokość opłaty ustalają organy wykonawcze gminy.

W obliczu daleko idących utrudnień w uzyskiwaniu niezbędnych danych co do ustalenia sposobu obliczenia przedmiotowej opłaty, gminy, które podjęły się realizacji tego zadania celem pozyskania danych występują z otwartymi apelami lub obwieszczeniami kierowanymi do właścicieli nieruchomości z prośbą o przekazanie informacji umożliwiających naliczenie opłaty, bądź też decydują się na publikowanie informacji o obowiązku przedstawienia odpowiednich danych w formie oświadczeń z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym, przy czym co istotne przepisy prawa wodnego nie upoważniają gmin do nakładania obowiązku składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Na gruncie prawa wodnego uzyskiwanie i gromadzenie środków finansowych generowanych przez gospodarkę wodną stało się zadaniem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Nie inaczej sytuacja kształtuje się w odniesieniu do wpływów z opłat za zmniejszenie naturalnej retencji. 90% wpływów z tej opłaty stanowi przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, natomiast 10% dochód własny gminy. Ten podział pozostaje de facto w sprzeczności z art. 403 ust. 2 w związku z art. 400a

ust. 1 pkt 2 Ustawy prawo ochrony środowiska, gdzie do zadań gmin nadal należy finansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną wód.

Warte podkreślenia jest to, że ustawodawca uznał, że opłata za zmniejszenie naturalnej retencji będzie stosowana w wyjątkowych sytuacjach (ocena skutków regulacji projektu ustawy Prawo wodne z dnia 23 września 2016 roku str. 17), obejmujących obszary przede wszystkim w gminach stanowiących większe ośrodki.

Obecna struktura przepisów na zmniejszenie naturalnej retencji budzi daleko idące wątpliwości interpretacyjne omówione przykładowo powyżej a stosowanie w praktyce tych przepisów spotyka się z negatywną oceną dokonywaną przez Sądy Administracyjne w następstwie wnoszonych odwołań od ustalonych opłat za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej.

W wielu wyrokach m.in. WSA w Gliwicach z dnia 27 stycznia 2021 roku sygn. II SA/GI 960/20, w wyroku WSA w Łodzi z dnia 30 listopada 2021 roku sygn. II SA/Łd 702/21, WSA w Warszawie z dnia 8 stycznia 2019 roku sygn. IV SA/Wa 2902/18 sądy uchylały zaskarżone decyzje upatrując w nich brak należytego udokumentowania dowodowego związanego z pojęciem „system kanalizacji otwartej”, „system kanalizacji zamkniętej” czy też sposób wykonywania robót i obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem i ich związek przyczynno skutkowy związany ze zmniejszeniem naturalnej retencji terenowej.

Przedstawiając powyższe ustalenia w następstwie złożonej skargi Rada Gminy stoi na stanowisku, że uruchomienie procedur związanych z naliczaniem opłat i obciążenie mieszkańca gminy Ożarowice opłatami z tego tytułu przy jednocześnie istniejących wątpliwościach interpretacyjnych wskazanych przykładowo powyżej, a także przy uwzględnieniu, że tylko 10% przedmiotowych opłat stanowić może przychód gminy, kierując się słusznie uzasadnioną ostrożnością uznaje skargę za bezzasadną a to w kontekście wyżej przedstawionego stanu faktycznego i prawnego.

Jednocześnie organ wykonawczy Gminy Ożarowice w piśmie adresowanym do Rady Gminy Ożarowice wskazał, iż bieżąco monitoruje obszar działań w zakresie stosowania przedmiotowych przepisów Prawa wodnego, mając na uwadze również analizy w tym zakresie prowadzone przez inne organy wykonawcze gmin i miast.

Warto podnieść, że większość gmin w tym zwłaszcza małych, w których nie jest skoncentrowana duża skala ewentualnych obiektów mogących stanowić przedmiot postępowania w tym zakresie nie podjęła w tym obszarze czynności administracyjnych.

Mając na uwadze przedstawione fakty rada uznaje przedmiotową skargę za bezzasadną.

Pouczenie:

Na podstawie art. 229 pkt. 3 w zw z art. 238 § 1 kpa przesłać Skarżącemu uchwałę w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Ożarowice.

Jednocześnie stosownie do treści art. 239 kpa informuję się, że w przypadku gdy skarga w wyniku jej rozpatrzenia została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadomienia skarżącego.